Nordkalk

9.1.2023

Valtiovarainvaliokunta/verojaosto
Eduskunta

Asia: HE 281/2022 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle kaivosmineraaliveroa koskevaksi lainsäädännöksi

Nordkalk Oy Ab:n lausunto hallituksen esitykseen kaivosmineraaliveroa koskevasta lainsäädännöstä

Nordkalk kiittää mahdollisuudesta lausua ja haluaa nostaa esiin erityisesti alla listattuja asioita, jotka on perusteltu lausunnossa tarkemmin:

Kalkkikiven louhinta pitäisi rajata veron ulkopuolelle, koska

1) Suomessa louhittu kalkkikivi jää lähes kokonaan maamme rajojen sisäpuolelle ollen keskeinen osa Suomen omavaraisuutta, huoltovarmuusketjua, ruoantuotantoa, infrarakentamista sekä kansantaloutemme kannalta kriittistä teollisuustuotantoa.
2) kalkkikiven louhintaan kohdistuva vero heikentää kotimaisen maatalouden toimintaedellytyksiä ja teollisuuden kilpailukykyä sekä nostaa esimerkiksi ruoan ja rakennusmateriaalien hintoja.
3) kalkkikiven louhinta on Suomessa etabloitunutta toimintaa, eikä se näin ollen vaadi uusia investointeja toimintapaikkakunnilla.

Nordkalk esittää lausuntonaan seuraavaa:

Hallituksen esityksen mukaan kalkkikiven louhintaan kohdistuisi kaivosmineraalivero, joka pohjautuisi louhittuihin tonneihin ja olisi 0,2 euroa tonnilta. Veron valmistelussa lähtökohtana on ollut ajatus siitä, että verorasitus jää kansainvälisillä vientimarkkinoilla toimivien kaivosyritysten maksettavaksi, eikä sillä olisi merkittävää vaikutusta lopputuotteiden hintoihin.

Tämä lähtökohta ei toteudu kalkkikiven osalta, minkä vuoksi kalkkikiven louhinta pitäisi rajata suunnitellun veron ulkopuolelle.

- Kalkkikiven louhinta on Suomessa paikalliseen ruoantuotantoon, vedenpuhdistukseen, rakentamiseen ja paikallisten teollisten yritysten tarpeisiin suunnattua toimintaa.
- Suomessa louhittu kalkkikivi jää lähes kokonaan maamme rajojen sisäpuolelle ollen keskeinen osa Suomen omavaraisuutta, huoltovarmuusketjua, ruoantuotantoa, infrarakentamista sekä kansantaloutemme kannalta kriittistä teollisuustuotantoa.
- Tältä osin veromallin valmistelussa ei ole riittävästi huomioitu Suomen omavaraisuuden turvaamista eikä kotimaisen ruoantuotannon toimintaedellytyksiä.

Nordkalk

Kalkkikiven louhintaan kohdistuva vero heikentää kotimaisen maatalouden toimintaedellytyksiä ja teollisuuden kilpailukykyä sekä nostaa esimerkiksi ruoan ja rakennusmateriaalien hintoja

- Viime aikoina kalkkikivipohjaisten tuotteiden rooli maanparannuksessa on korostunut keinolannoitetuotannon toimitusvaikeuksien ja kohonneen kustannustason vuoksi. Kalkkikiven louhintaan kohdistuva vero lisää maataloustuottajien kustannuspainetta entisestään ja näkyy suoraan esim. rehutuotannossa käytettävässä kalkissa sekä aiheuttaa kananmuna- ja lihatuottajille vaikeampia aikoja. Tämä heikentää maataloutta huoltovarmuuden näkökulmasta eikä voi olla vaikuttamatta myöskään ruoan hintaan.
- Lisäksi uusi vero siirtyy rakennusmateriaalien hintoihin mm. sementin raaka-aineen kallistuessa. Kuntasektoriin vaikutukset kohdistuvat esim. vedenpuhdistuskemikaalien hintojen nousun myötä. Kalkkipohjaiset tuotteet ovat kriittisiä niin juomaveden alkaloinnissa kuin jätevesien puhdistuksessa.
- Suuri osa kotimaisesta teollisuudesta on riippuvainen kalkkipohjaisista tuotteista ja haasteet raaka-aineketjun alkupäässä heijastuvat teollisuuden kilpailukykyyn useilla kriittisillä toimialoilla, kuten paperin ja sellun sekä teräksen valmistuksessa.
- Perusteltu huoli on se, että kertaalleen luodun uuden veron taso tulee ajan myötä nousemaan, mikä taas johtaa kotimaisen tuotannon kilpailukyvyn heikkenemiseen.

Hallituksen esityksen mukaan suunnitellusta verotuotosta 60 prosenttia ohjataan kaivosten sijaintikunnille. Kuntien osuutta on perusteltu uusilla investointitarpeilla uusissa kaivoskunnissa.

Tämä peruste ei toteudu kalkkikiven louhinnan osalta, sillä kalkkikiven louhinta on Suomessa etabloitunutta toimintaa, eikä se vaadi merkittäviä uusia investointeja toimintapaikkakunnilla.

- Kalkkikiven louhintaa on Suomessa harjoitettu jo pitkään ja Nordkalk on ollut mukana kehittämässä infrastruktuuria, työllisyyttä ja toimeliaisuutta toimintapaikkakunnillaan jo yli sadan vuoden ajan.
- Jo nyt kunta saa korvauksia louhinta-alueella omistamastaan maasta eli kalkkikiven louhinnan osalta on vaikea hahmottaa tarvetta uudelle verolle.

Olemme huolissamme siitä, jos aivan uudenlainen vero otetaan käyttöön näin epävarmassa maailmantilanteessa. Hallitusohjelman kirjoittamisen jälkeen toimintaympäristössämme on käynnistynyt sellaisia historiallisia murroksia, joiden vaikutuksia ja suuruutta on tällä hetkellä mahdotonta arvioida.

Näin ollen nyt ei ole oikea aika veron käyttöönotolle

- Inflaatio on maassamme historiallisen korkealla heikentäen kuluttajien ostovoimaa ja vaikuttaen jopa totuttuun elintasoon.

Nordkalk

- Nordkalkilla Suomessa energian osuus tuotantokustannuksista on jopa neljännes ja viime vuoteen verrattuna tämä kustannus on lähes tuplaantunut. Vihreä siirtymä uusiin energiamuotoihin tulee lisäämään kustannuksia entisestään.
- Uuden veron käyttöönotto tässä tilanteessa voi luoda paineita toimintamme supistamiseen sekä hidastaa investointeja vihreään siirtymään.

Nopean ja ennakoitavan verotuoton varjolla ei tulisi heikentää yritystoiminnan edellytyksiä ja työllistämismahdollisuuksia eikä vaarantaa maamme omavaraisuutta ja huoltovarmuutta yhteiskunnan kannalta kriittisten raaka-aineiden osalta. Lisäharkinta veron käyttöönotolle on tässä tilanteessa tarpeen.

Anssi Koikkalainen, Nordkalkin Suomen liiketoiminnoista vastaava johtaja
Executive Vice President
Nordkalk Nordic Region
Sähköposti: anssi.koikkalainen@nordkalk.com
Puh.: 040 836 1855